

בין כפור לכפות

ובין כסה לסכות

ימים של חסד

ימים שבין יום הכפורים וזמג הסכות, ימים של חסד הם. תש תקפה של חמה וצנת החרף טרם באה. פריחות וצבעים של סתו מנסרים באויר, ריחות וצלילים של תקופת תשרי נשאים ברוח היום. דומה שהעולם כלו מתכסה במעטה של רגע והפונה משטר החיים – שקט חרישי ורוגע קסום נסוכים על פני הכל. הטבע משמיע קולו בשלזה והאדם שותק בדממה. הדור ונאה העולם בזיוו.

ימים של חסד הם - חסד שבא בסליחה ובענוה של תקוה. ימים של בינים - בין עונות ותקופות, בין הרהורים ומחשבות, בין הימים הנוראים וימי השמחה הבאים עלינו לטובה.

גם ימים של חפזון והתרוצצות הם: מי לעסקיו ולעבודתו במעט ימי המעשה שנותרו; מי לאטרף יבולו, לדרף יינו ולמטק זיתו; ומי לשאר מלאכות העונה ולמצוות הרבות שחג הסכות הוא חג האסיר עטור בהן: זה בסכתו וזה בלולבו וזה בהכנות לחג.

"ולקחתם לכם ביום הראשון" - דורש ויקרא רבה (ל ז) - משל למדינה שחכת ליפס (מס) למלך והלך המלך לנבותה. בתוף עשרה מילין יצאו גדולי המדינה וקלסוהו - התיר להם שלישי... בתוף חמשה מילין יצאו בינוני המדינה וקלסוהו - התיר להם עוד שלישי. בין שנכנס למדינה יצאו כל בני המדינה אנשים ונשים וטרף וקלסוהו - והתיר להם הכל. אמר להם המלך: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל החשבון. כך, בערב ראש השנה גדולי הדור מתעניין והקדוש ברוך הוא מתיר להם שלישי מעונותיהן. ומראש השנה ועד יום הכפורים היחידים מתעניין והקדוש ברוך הוא מתיר להם שלישי מעונותיהן. וביום הכפורים בלן מתעניין אנשים ונשים וטרף והקדוש ברוך הוא אומר להם לישראל: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל החשבון. ומיום הכפורים עד החג כל ישראל צסיקין במצות: זה עוסק בסכתו וזה בלולבו. וביום טוב הראשון של חג כל ישראל עומדין לפני הקדוש ברוך הוא ולולביהן ואתרוגייהן בידם ומקלסים לשמו של הקדוש ברוך הוא. והקדוש ברוך הוא אומר להם: מה שהלך הלה, מכאן נתחיל החשבון. לפיכך משה מזהיר לישראל: "ולקחתם לכם ביום הראשון".

והאדם משתאה ומשתומם: היכן עמידתנו? אם כל מעשינו לחציר יבש ולהבל דמה, אם מינו כצל עובר, כענן כלה וכחלום יעור, מה כעת? לאן מכאן? ארבעה ימים אלה שבין כפור לכפות ובין כסה לסכות, בין שפיכת שיח כמים ובין הקפות ונסוד המים, בין תקיעות ראש השנה ותרועות שמחת בית השואבה, לאן הם שייכים? אם אכן ימים של חסד הם וטרם החל החשבון, הפנקס טרם נפתח והיד עוד לא רושמת; אם אמנם ימים של חסד הם, ימים של אין-חשבון, ימים של טרם "הראשון", האם נדע לפתח בהם דף חדש? האם נשכיל לרשם בכתב אמת גליון חלק, בו ירבה הטוב על הרע, הביחד על הפחד, האחד על הפרוד, האהבה על המשטמה? האם נשכיל לחרט בו את הערבות ההדדית והאחדות העממית של עם שכל כך רבה ימים של אי-חסד רשומים בתולדותיו?

לא ביום אחד קדוש ונורא ככל שיהיה, נבחן ונמדד. שפוך הלב בתפלות ונעימות הימים הנוראים ודאי חשוב ונאה הוא. אך לא בו (בלבד) יחרץ ויחתם דינו. רק בימים זכים אלה שבין כפור לכפות ובין כסה לסכות שייביאנו לעשייה של חסד ולמעשים טובים.

פתקא טבא
מחלקי המים